

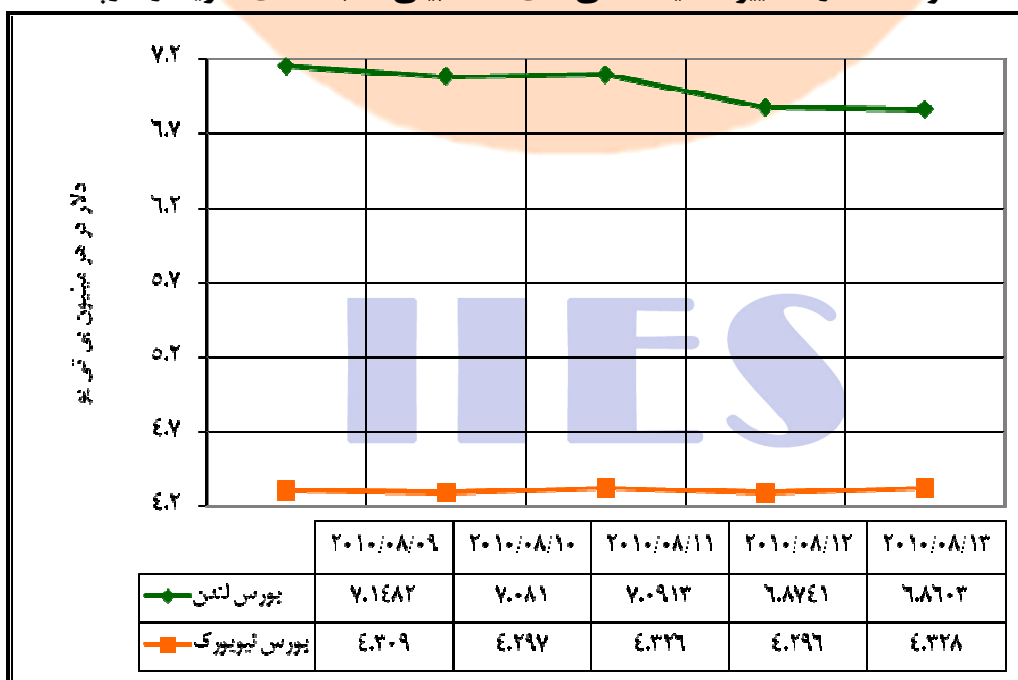
بررسی تحولات هفتگی بازارهای جهانی گاز طبیعی و فرآورده های نفتی (۱۵ اوت ۲۰۱۰)

غلامعلی رحیمی - مهدیه علوی
کارشناسان بازار انرژی

بررسی و تحلیل بازار گاز :

قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول برای تحویل در سپتامبر ۲۰۱۰) طی دوره ۹ اوت الی ۱۳ اوت ۲۰۱۰ ، از یک روند افزایشی ملایم همراه با نوسان برخوردار بود. بر این اساس قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس نیامکس از حدود ۴/۳۰۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۹ اوت ۲۰۱۰ تا بیش از ۴/۳۲۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۳ اوت افزایش یافت. از سوی دیگر، قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس لندن (ICE) برای تحویل در ماه سپتامبر ۲۰۱۰ از یک روند کاهشی برخوردار بوده و از حدود ۷/۱۴۸۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۹ اوت تا کمتر از ۶/۸۶۰۳ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۳ اوت کاهش یافت.

نمودار ۱ : روند تغییرات قیمت آتی های گاز طبیعی در بازارهای آمریکا و اروپا

قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار هنری هاب از یک روند کاهشی برخوردار بوده و با ۳۹ سنت (۸/۱۷ درصد) کاهش، از حدود ۴/۷۷ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۴ اوت تا کمتر از ۴/۳۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۱ اوت کاهش یافت. این سطح قیمتی به میزان ۲۸/۰۷ درصد از قیمت ۶/۰۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو قیمت هنری هاب در اوایل سال ۲۰۱۰، پایین تر می باشد.

جدول ۱: روند تغییرات قیمت تک محموله و آتی های گاز طبیعی بازار آمریکا طی دوره ۴ اوت الی ۱۱ اوت ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

۱۱ اوت	۱۰ اوت	۹ اوت	۶ اوت	۵ اوت	۴ اوت	
قیمت های تک محموله						
۴/۳۸	۴/۴۳	۴/۵۲	۴/۶۷	۴/۸۴	۴/۷۷	هنری هاب
۴/۷۸	۴/۹۶	۵/۰۲	۴/۹۷	۵/۲۸	۵/۳۰	نیویورک
۴/۴۸	۴/۴۹	۴/۵۵	۴/۶۵	۴/۸۶	۴/۸۲	شیکاگو
قیمت آتی ها						
۴/۳۲۶	۴/۲۹۷	۴/۳۰۹	۴/۴۶۷	۴/۵۹۸	۴/۷۳۷	تحویل سپتامبر ۲۰۱۰
۴/۳۳۱	۴/۳۰۴	۴/۳۳۲	۴/۴۹۴	۴/۶۲۲	۴/۷۵۶	تحویل اکتبر ۲۰۱۰

قیمت های تک محموله گاز طبیعی در بازارهای نیویورک و شیکاگو نیز از یک روند کاهشی برخوردار بوده و به ترتیب از حدود ۵/۳۰ و ۴/۸۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۴ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۴/۷۸ و ۴/۴۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۱ اوت کاهش یافتند. همچنین قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار اروپا (لندن - ICE) با ۱۵ سنت کاهش طی دوره ۴ اوت الی ۱۱ اوت ۲۰۱۰، از حدود ۶/۵۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو تا کمتر از ۶/۴۳ دلار در هر میلیون بی.تی.یو طی دوره مذکور کاهش یافته است.

جدول ۲: مقایسه قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار های مختلف طی دوره ۴ اوت الی ۱۱ اوت ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

۱۱ اوت	۴ اوت	بازار
۴/۳۸	۴/۷۷	HENRY HUB
۳/۹۹	۴/۳۳	S.CALIF.
۴/۶۹	۵/۰۸	TORONTO
۶/۴۳	۶/۵۸	ICE

بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا میزان ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی هفته منتهی به ۶ اوت ۲۰۱۰ در حدود ۲۹۸۵ میلیارد فوت مکعب بود که نسبت به هفته قبل از آن بیش از ۳۷ میلیارد فوت مکعب افزایش یافته است. این ذخایر به میزان ۱۵۸ میلیارد فوت مکعب (۵ درصد) کمتر از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۶ اوت ۲۰۰۹ بوده و به میزان ۲۱۹ میلیارد فوت مکعب (۷/۹ درصد) بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۰۹-۲۰۰۵) می باشد. میزان متوسط ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا طی ۵ سال گذشته در حدود ۲۷۶۶ میلیارد فوت مکعب بوده است. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۶ اوت به میزان ۴۳ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و به میزان ۲۱ میلیارد فوت مکعب (۱/۴ درصد) از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بالاتر می باشد. ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) به میزان ۱۱۱ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه یعنی (۸۵۹ میلیارد فوت مکعب) بوده ولی نسبت به هفته قبل از آن به میزان ۹ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته است. سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی منطقه تولید به میزان ۱۰۲ میلیارد فوت مکعب (۹/۵ درصد) از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۶ اوت ۲۰۰۹ کمتر می باشد.

جدول ۳: روند تغییرات سطح ذخایر زیرزمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره ۳۰ ژوئیه الی ۶ اوت ۲۰۱۰

مقایسه روند تاریخی				میزان ذخایر بر حسب میلیارد فوت مکعب			منطقه
متوسط ۵ سال گذشته		۶ اوت ۲۰۰۹		میزان تغییر	۶ اوت ۲۰۱۰	۳۰ ژوئیه ۲۰۱۰	
تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)				۶ اوت ۲۰۱۰
۱/۴	۱۵۱۵	-۵/۶	۱۶۲۷	۴۳	۱۵۳۶	۱۴۹۳	شرق
۲۲/۲	۳۹۲	۷/۹	۴۴۴	۳	۴۷۹	۴۷۶	غرب
۱۲/۹	۸۵۹	-۹/۵	۱۰۷۲	-۹	۹۷۰	۹۷۹	تولید
۷/۹	۲۷۶۶	-۵	۳۱۴۳	۳۷	۲۹۸۵	۲۹۴۸	مجموع

سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا طی هفته منتهی به ۶ اوت ۲۰۱۰ به میزان ۳ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و معادل ۸۷ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه می باشد. بطور کلی سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا که معادل ۲۹۸۵ میلیارد فوت مکعب می باشد، در محدوده تاریخی ۵ سال گذشته قرار دارد.

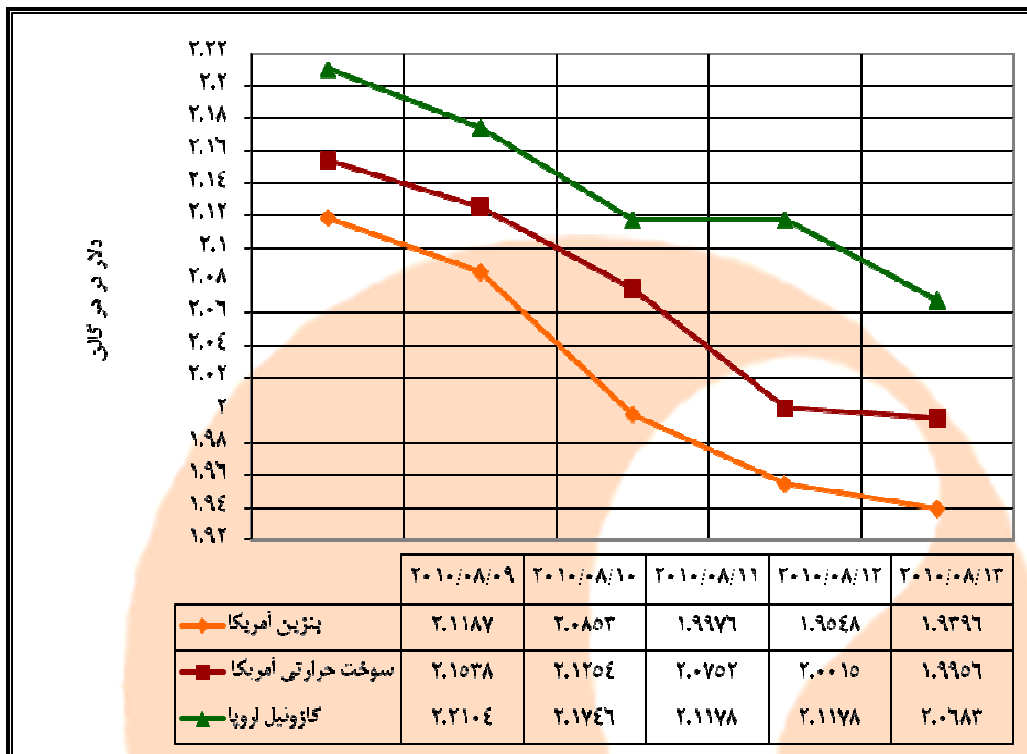
بررسی و تحلیل بازار فرآورده های نفتی :

قیمت بنزین سوپر بدون سرب و سوخت حرارتی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول)، طی هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰ از یک روند کاهشی برخوردار بود. قیمت بنزین سوپر بدون سرب در بازار بورس نیویورک، در پی ادامه بحران اقتصاد جهانی، افزایش بیش از سطح انتظار آمار بیکاری در آمریکا، افزایش ۱۸ درصدی کسری بودجه آمریکا در ماه ژوئیه ۲۰۱۰ نسبت به ماه ژوئن، تداوم ضعف رشد اقتصادی چین و کاهش تولیدات صنعتی و واردات نفت خام این کشور در ماه ژوئیه، افزایش ارزش دلار، کاهش ارزش سهام در بازارهای جهانی، کاهش تقاضای بنزین آمریکا معادل ۲۴۱ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۶ اوت ۲۰۱۰، افزایش سطح ذخیره سازی های بنزین آمریکا معادل ۴۰۰ هزار بشکه طی دوره مذکور و همچنین به تبعیت از کاهش قیمت های نفت خام، از حدود ۲/۱۱۸۷ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۹ اوت تا کمتر از ۱/۹۳۹۶ دلار به ازای هر گالن در روز ۱۳ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافت.

قیمت سوخت حرارتی نیز در بازار بورس نایمکس با توجه به عوامل کاهشی مذکور و به تبعیت از بازار نفت خام، از حدود ۲/۱۵۳۸ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۹ اوت تا کمتر از ۱/۹۹۵۶ دلار به ازای هر گالن در روز ۱۳ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافت. در این میان افزایش سطح ذخیره سازی های فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۳/۵ میلیون بشکه و همچنین کاهش تقاضای فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۶۴ هزار بشکه در روز طی هفته منتهی به ۶ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت سوخت حرارتی در بازار آمریکا به شمار می روند.

قیمت آتی های گازوئیل اروپا نیز طی دوره مذکور با توجه به کاهش تولیدات صنعتی اروپا در ماه ژوئیه ۲۰۱۰ خصوصا در کشورهای آلمان و فرانسه به دلیل کاهش تقاضا، افزایش بیکاری و نرخ رشد اقتصادی پایین، از یک روند کاهشی برخوردار بوده و از حدود ۲/۲۱۰۴ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۹ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۲/۰۶۸۳ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۱۳ اوت کاهش یافت. طی هفته مذکور، افزایش سطح ذخیره سازی های فرآورده های میان تقطیر آمریکا (معادل ۳/۵ میلیون بشکه)، بنزین (معادل ۴۰۰ هزار بشکه)، نفت کوره پسماند (معادل ۷۰۰ هزار بشکه) و همچنین کاهش تقاضای بنزین آمریکا معادل ۲۴۱ هزار بشکه در روز و کاهش تقاضای فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۶۴ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۶ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت های فرآورده های نفتی و از سوی دیگر، کاهش سطح ذخیره سازی های سوخت جت (معادل ۱/۱ میلیون بشکه) در هفته منتهی به ۶ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تقویت کننده قیمت های فرآورده های نفتی به شمار می روند.

نمودار ۲: روند تغییرات قیمت آتی های بنزین، سوخت حرارتی و گازوئیل در بازارهای بورس طی دوره ۹ اوت الی ۱۳ اوت ۲۰۱۰

بر اساس آمار منتشره اداره اطلاعات انرژی آمریکا در روز ۱۱ اوت ۲۰۱۰، قیمت های تک محموله فرآورده های نفتی در بازارهای جهانی طی دوره ۳ اوت الی ۱۰ اوت ۲۰۱۰ از یک روند کاهشی برخوردار بودند. بر این اساس، قیمت های تک محموله بنزین معمولی در بازارهای آمریکا (خلیج مکزیک)، اروپا (روتردام) و آسیا (سنگاپور) به ترتیب با ۹/۲۸، ۴/۸۲ و ۴/۵۴ سنت کاهش در هر گالن، از حدود ۲۰۹/۳۸، ۲۰۷/۹۳ و ۲۰۷/۵۲ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۳ اوت تا کمتر از ۲۰۰/۱، ۲۰۳/۱۱ و ۲۰۲/۹۸ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۰ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافته است. قیمت های تک محموله گازوئیل در بازارهای اروپا و آسیا نیز از یک روند کاهشی برخوردار بوده و از حدود ۲۱۹ و ۲۱۵/۹۵ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۳ اوت تا کمتر از ۲۱۳/۱۷ و ۲۱۴/۵۲ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۰ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافته است. همچنین قیمت های تک محموله سوخت جت در بازارهای آمریکا، اروپا و آسیا به ترتیب با ۴/۹۹، ۶/۵۰ و ۲/۵۰ سنت کاهش در هر گالن طی دوره ۳ اوت الی ۱۰ اوت ۲۰۱۰ همراه بوده اند. قیمت های تک محموله نفت کوره نیز در همه بازارها از چنین روند کاهشی برخوردار بوده است.

جدول ۴: روند تغییرات قیمت های تک محموله فرآورده های نفتی در بازارهای جهانی

طی دوره ۳ اوت الی ۱۰ اوت ۲۰۱۰ - (سنت در هر گالن)

۱۰ اوت	۹ اوت	۶ اوت	۵ اوت	۴ اوت	۳ اوت		
۲۰۰.۱	۲۰۴.۱	۲۰۳.۸۴	۲۰۶.۶۴	۲۰۷.۷۶	۲۰۹.۳۸	خلیج مکزیک	بنزین معمولی
۲۰۳.۱۱	۲۰۵.۳۸	۲۰۴.۸۱	۲۰۶.۷۹	۲۰۸.۷۸	۲۰۷.۹۳	روتردام	
۲۰۲.۹۸	-	۲۰۶.۷۴	۲۰۷.۴۵	۲۰۸.۱۴	۲۰۷.۵۲	سنگاپور	
۲۱۳.۱۷	۲۱۶.۴	۲۱۴.۲۵	۲۱۸.۲۸	۲۲۱.۴	۲۱۹	روتردام	گازوئیل
۲۱۴.۵۲	-	۲۱۹.۶۴	۲۲۰.۳۶	۲۱۹.۶۴	۲۱۵.۹۵	سنگاپور	
۲۱۴.۰۵	۲۱۶.۳۵	۲۱۶.۶	۲۱۸.۴۲	۲۱۹.۳۵	۲۱۹.۰۴	خلیج مکزیک	سوخت جت
۲۱۶.۴۹	۲۲۱.۰۲	۲۱۹.۰۶	۲۲۲.۸۴	۲۲۳.۸۲	۲۲۲.۹۹	روتردام	
۲۱۴.۷۶	-	۲۱۹.۸۸	۲۲۰.۹۵	۲۲۰.۲۴	۲۱۷.۲۶	سنگاپور	
۱۷۱.۵	۱۷۱.۵	۱۶۹.۳۶	۱۷۱.۱۴	۱۷۳.۸۸	۱۷۱.۹۵	خلیج مکزیک	نفت کوره
۱۸۰.۹۲	۱۸۲.۰۵	۱۸۰.۷۳	۱۸۵.۶۳	۱۸۵.۴۴	۱۸۵.۴۴	روتردام	
۱۷۶.۹۱	-	۱۷۹.۵	۱۷۹.۹۸	۱۷۹.۶۵	۱۷۸.۲۳	سنگاپور	

همچنین بر اساس آمارهای امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران، میانگین بهای هر تن بنزین سوپر بدون سرب در بازار خلیج فارس با ۱۶ دلار و ۵۲ سنت کاهش نسبت به هفته قبل (۴ اوت ۲۰۱۰)، طی روز ۱۱ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۷۰۸ دلار و ۹۸ سنت قرار گرفت. بر این اساس، هر تن بنزین سوپر بدون سرب در بازارهای مدیترانه ۶۸۵ دلار و ۲۵ سنت، شمال اروپا ۶۸۹ دلار و ۵۰ سنت، آمریکا ۷۳۶ دلار و ۷۰ سنت، ژاپن ۷۴۸ دلار و ۸۹ سنت و سنگاپور ۷۳۳ دلار و ۶ سنت معامله شده است. میانگین بهای هر تن سوخت جت نیز در بازار خلیج فارس با ۲۷ دلار و ۲۸ سنت کاهش نسبت به هفته قبل، طی روز ۱۱ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۶۹۲ دلار و ۸۰ سنت قرار گرفت.

میانگین بهای هر تن نفت گاز در بازار خلیج فارس با ۲۴ دلار و ۷ سنت کاهش نسبت به هفته قبل (۴ اوت ۲۰۱۰)، طی روز ۱۱ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۶۴۵ دلار و ۵۴ سنت قرار گرفت.

- 1- *Weekly Petroleum Status Report, 5 May 2010, EIA*
- 2- *Monthly Oil Market Report, March 2010, Opec*
- 3- *This Week In Petroleum, EIA*
- 4- WWW.IEA.Org
- 5- *WTI Price, Reuters News Service (www.reuters.com)*
- 6- *Daily Basket Price . www.Opec.org*
- 7- www.eia.doe.gov
- 8- www.ihsglobalinsight.com
- 9- www.bloomberg.com
- 10- *Weekly Underground Natural Gas Storage Report, EIA*
- 11- www.Bloomberg.com
- 12- *NGI,s Daily Gas Price Index (www.intelligencepress.com)*
- 13- *Energy Information Administration: From EIA-912, "Weekly Underground Natural Gas Storage Report" and the Historical Weekly Storage Estimate Database.*
- 14- *World Gas Intelligence*
- 15- www.shana.ir

IIES